

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Quia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Quia.

PARAPHRASIS.

Gregorius I. scribit ad Agapitum Abbatem, cum monasterium, in fundo Martiano Campanie, ob hostium incursions penitus destitutum sit congregatio, ut ne unus quidem remaneret monachus, quod ipse decrevit monasterium illud cum omnibus rebus, & actionibus competentibus, ipsius monasterio unire, ut res dicti Martiani monasterij vendendi à decipientibus, ac retinendi libera habeat facultatem; insuper monachos in b. deputare possit, qui cessante hostilitate, opus Dei celebrare, & decore deservire possint; verum tamen monasterium istud ordinationi Abbatis ita committitur, ut non Episcopus Aflurensis, in eorum civitate monasterium Abbatis Agapiti existit, sed Episcopus Nucernus, tanquam diocesanus, jurisdictionem in eo habeat, nam Papa ita eius loci ordinationem disposuit, ut inter omnia singulis Episcopis inviolata serventur, Habetur c. 9. registri epist. 67.

SUMMARIUM.

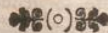
1. Romani Pontificis auctoritate potest unum monasterium desertum alteri uniri.
2. Ita, ut omnia jura transeant in monasterium, cui fit unio.
3. Quid, si fiat unio monasterio alterius diocesis aut monasterio exempti.

Notandum primum. Si monasterium sit desertum, aut desolatum, omnibus Religiosis recedentibus, aut emortuis tunc justa causa adest alteri monasterio ad Ecclesiam uniendo; verum per Romanorum Pontificis auctoritatem. Est hæc species quarta donationis, uti ex hoc c. colligitur, & citari habetur in c. pastoralis 7. in fine de reservationibus. Addit Abbas hic n. 2. ut etiam

Episcopo, & Laicæ jurisdictioni subditum, cum id non rarum sit, & hospitalia sæpe loca sacra non sint, seu Episcopo non subiecta.

3. Notandum tertium. Olim singulis annis Episcopus veniebat ad parochias, causam ministrandi Crucis consignationem, quod est Confirmationis Sacramentum: nam quolibet anno Episcopus parochias omnes diocesis personaliter visitare debebat, ut exquirat, num reparatione indigeant c. Episcopus 11. causa 10. q. 2. tunc autem etiam confirmare poterat. Permittitur tamen etiam in cit. c. ut, si impeditus sit Episcopus, per presbyteros, vel diaconos visitationem Ecclesiarum, & ministrorum peragat; quare quod attinet ad Sacramentum Confirmationis, regula hæc traditur, peccare Episcopum, si illud longo tempore administratione intermitterat, ut docui l. 5. s. 3. s. 6. in fine.

4. Notandum quartum. Ex terminis seu finibus loci determinari non potest, ad cuius Episcopi spirituales jurisdictionem parochia pertineat. Hoc dictum clarum est, si sermo sit de terminis, seu limitibus territoriorum; nam jurisdictio temporalis nihil commune habet cum diocesi, & jurisdictione spirituali, prout docet Felinus in c. cum causa n. 12. de probationibus, Barbosa hic n. 2. Adde, quod neque territorium semper secum ferat jurisdictionem temporalem, cum in territorio unius alius jurisdictionem certi loci habere possit, ut proinde sit in territorio, non autem de territorio, teste Menochio l. 3. presumptione 97. n. 6. & 14. Sin autem intelligatur de terminis, seu finibus diocesis, tunc sensus est, quod ex ipsis non possit certo definiti, quod parochia posita inter fines, pertineat ad diocesana, cum alius Episcopus per immemorabilem possessionem, præscriptionemque potuerit jus parochiale in aliena diocesi acquirere, prout dixi in c. 4. de parochijs.

Episcopus hanc unionem facere potuisset, *argum. c. sicut 8. de excess. pralat.* requiritur causa justa necessitatis, vel utilitatis, tractatus quoque, & consensus Capituli Cathedralis, & alia juris solemnitates; sic ut in casu Capituli, monasterium alteri monasterio extra diocesim sito uniat, cum sit species quaedam alienationis.

2. Notandum secundum. Etsi omnes profecti monasterium aliquod etiam sine proposito redeundi, aut per mortem deserant, si tamen monasterium adhuc exstet, vel ejus restaurandi spes sit, hoc in casu res omnes, jura, & actiones benigna jurisdictione censentur pertinere ad monasterium, seu Ecclesiam, tanquam accessoria ad suum principale, ita, ut si monasterium, vel Ecclesia per legitimam auctoritatem Ecclesiasticam alijs uniat, ij per consequentiam jus ad bona, census, & actiones monasterio competentes, ac veluti adherentes acquirant. Ita colligitur ex hoc *c. & significat Joann. And.* quando monachis esse derelictum, sed non penitus destructum: eandemque doctrinam habet Baldus *proem. ff. colum. 2.*

3. Sed questio est, si monasterium juxta casum Capituli uniat, successe monasterio sito in altera diocesi, ita, ut Abbas monasterij principalis sit etiam praelatus monasterij uniti, quod veluti extinctum censetur: in hoc inquam casu, ad quem Episcopum pertinere debeat confirmatio Abbatis, non consentiunt DD. *apud And. hic n. 4. Petrum de Perusio in tra. de unione c. 10. n. 4.* Respondeo: vel sermo est de monasterio majore, vel de minore? si de unito, opus non est Episcopi confirmatione, quia uti notavit Joann. Zignanus *hic, & Garzias de beneficio p. 12. c. 2. v. 50.* Confirmatio, & institutio cessat in monasterio, vel Ecclesia unita; quare Prior, seu Vicarius, actualem curam conventus ibi habens, constituitur per Abbatem, & conventum monasterij principalis, cui subditus sit; vel si conventui monasterij inferioris huic uniti, ex consuetudine electio Prioris aut Vicarij per-

mittitur, ejus confirmatio ad Abbatem majoris monasterij pertinet. Vel sermo est de monasterio majore, seu principali? tunc dubitari non debet, Abbatis ejus confirmationem pertinere ad Episcopum, eumque solum, in cujus diocesi est monasterium principale.

Notandum tertium. Si monasterium, aliave Ecclesia uniat, aut Ecclesia alterius Diocesis, vel monasterio, aut Ecclesia exempta, unio hac fieri censetur salvo jure Episcopi, in cujus diocesi monasterium unitum situm est. Ita hic habetur, *& in c. ult. de confirmatione utili, & notavit Gloss. hic,* quod per unionem hanc non fit prejudicium Episcopo, in cujus diocesi monasterium est; item quod Papa cui libet jura sua conservare intendit. Excipe cum *Garzia l. 1.* quod ea jura per unionem auferantur Episcopo, quorum ablationem unio per se, ac necessario secum fert; nam qui vult unum, censetur etiam velle alia, quae intrinseca sunt, aut necessario consequentia: sic supra dictum, quod per unionem institutio, & confirmatio Praelati Episcopo auferatur, quia per unionem praetura, aliave beneficium veluti extinguitur, prout annotavit *Glossa in c. & temporis v. unire, causa 16. q. 5.*

Coroll. Episcopus jus retinet visitandi Ecclesiam unitam, ipsosque regulares inibi ministrantes, & habitantes, sicuti ante unionem factam visitare solebat; excipe, nisi unio facta sit regularibus Ordinis exempti, atque in Ecclesia unita regulares collegialiter vivant, sub aliquo Priore, aut Praeposito, juxta ea, quae dixi *in disp. de Pralat.*

CAPITULUM III. De Xenodochijs.

PARAPHRASIS.

Xenodochia & similia loca sacra sunt Episcoporum, in quorum diocesi sunt, dispositioni, & ordinationi, quam ipsi facere debent juxta fines, & utilitates, ad quas ea loca constituta sunt.

LI 2

SUM.